

AGATA is een vooral Poolse variant van AGATHA

door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Vrouwelijke vorm van het Griekse bijvoeglijk naamwoord 'agathos' = 'goed'.

*

Agatha van Catania, Sicilië, Italië; maagd & martelares; † ca. 253. Feest 5 februari

Er woonde - aldus de legende - in de stad Catania op Sicilië een christenmeisje Agatha genaamd. Het was in de dagen van keizer Decius. Deze zond zijn mannetjes uit over het gehele Romeinse Rijk met de opdracht alle christenen te vervolgen. Velen vonden er dan ook de dood. Naar Sicilië zond Decius zijn vriendje Quintinianus. Diens regeerperiode was nog maar net begonnen of hij hoorde al van de geweldige uiterlijke en innerlijke schoonheid van het meisje Agatha. Hij liet haar dus voor zich verschijnen. Met rijke geschenken, vleierijen en mooie beloftes probeerde hij haar te paaien, maar vol afschuw wierp zij dat alles ver van zich af. Toen liet Quintinianus een vrouw van lichte zeden komen, Frondisia; deze had negen dochters, allemaal nog erger dan zijzelf al was. In hun handen leverde hij Agatha over met de woorden: "Zorg dat dit mormel zich aan mij onderwerpt, en ik zal je rijkelijk belonen." Daarop nam Frondisia Agatha bij zich in huis, en hield haar 33 dagen lang bij zich. Ze probeerde haar te paaien met prachtige beloften; ze vleide haar; kroop zowat in haar. Toen ze merkte dat ze hiermee niet verder kwam, zaten ze dag en nacht achter haar aan. Maar met een onwankelbaar hart hield ze vast aan haar geloof in Jezus Christus. Na 33 dagen ging Frondisia terug naar Quintinianus en zwoer hem: "Dat zwaard dat je daar opzij hebt zal eerder veranderen in vloeibaar metaal en de rotsen zullen eerder als sneeuwwater wegsmelten, dan dat het hart van dit mormel zich zal onderwerpen aan uw wil!" Witheet van woede beval Quintinianus dat zij bij hem gebracht moest worden, en hij zei haar: "Wie en wat ben jij eigenlijk, hoogmoedig nest?" En Agatha antwoordde: "Ik ben een vrije vrouw en dienaress van Jezus Christus." En hij weer: "Hoe kun je je nou vrij noemen wanneer je een dienaress bent?" En zij: "Ik ben het dienstmeisje van Christus; hem dienen is volmaakte vrijheid." Daarop zei Quintinianus: "Zweer je meester af, en dien onze goden; zoniet dan zal ik je laten martelen." Maar Agatha gaf geen krimp. Nu beval de tiran dat Sint Agatha moest worden vastgebonden en met roeden geselsd; en twee slaven gaf hij bevel haar borsten af te knippen met ijzeren tangen. Maar Agatha riep: "Jij tiran! Schaam jij je niet mij zo te behandelen; terwijl jezelf gevoed en gezoogd bent aan de borst van je moeder?" Dit was haar enige klacht. 's Nachts daalde Sint Petrus zelf met zachte zalf uit de hemel neer, en genees haar wonden. De volgende morgen stond Quintinianus er versteld van, dat zij genezen was, en hij zei: "Wie heeft je behandeld en genezen?" Zij antwoordde: "Hij voor wie ik opkom en wie ik aanbid met mijn hart en met mijn lippen, hij heeft zijn apostel tot mij gezonden om mij te genezen en op te beuren." Toen liet Quintinianus een groot vuur aanleggen; vervolgens bonden ze het meisje aan handen en voeten en gooiden haar zo op de vuurhoop. Precies op datzelfde moment deed zich een krachtige aardbeving voor; de stad schudde op haar grondvesten, de mensen renden in paniek naar het paleis en gilden: "Dit overkomt ons vanwege de foltering van dat christelijke mormel." En zij dreigden Quintinianus, dat als hij er niet mee ophield, dat zij dan hem met heel zijn familie in het paleis in het vuur zouden werpen. Toen gaf Quintinianus maar opdracht haar uit de vlammen te halen, maar enige uren later bezweek Agatha aan haar verwondingen. De christenen van Catania kwamen haar heilig stoffelijk overschot ophalen, balsemden het en begroeven het in een schitterend grafmonument.

Nu moet je weten dat er in de buurt van de stad Catania op Sicilië een geweldige berg ligt, en op de top van die berg een gapende krater, die vuur en rook spuwt; in het volksgeloof van destijds was het één van de muilen van de hel (bij ons beter bekend als de Etna). Nauwelijks een jaar na het martelaarschap van Agatha opende deze berg zijn muil, en er kwam een stroom van vuur uit, die alles verteerde wat op zijn weg lag. En de inwoners van Catania, zowel mannen als vrouwen, christenen als heidenen, zochten een veilig heenkomen op het graf van de martelares Agatha; daar pakten ze haar zijden sjawl die nog altijd op het graf lag, bonden die aan de spits van een lans en trokken in een lange processie het vuur tegemoet. Dat had intussen al de muren van de stad bereikt. Maar het behaagde God om krachtens deze heilige relikwie het vuur tot staan te brengen en het een gunstiger wending te laten nemen. In het inwendige van de berg hield het gerommel op en alles werd rustig. Door dit indrukwekkende wonder bekeerden zich alle heidenen die nog in Catania woonden tot het geloof in Christus en lieten zich dopen.

Haar stoffelijk overschot wordt met haar sluier nog altijd bewaard in de Domkerk in Catania.

Ze wordt afgebeeld met martelaarspalm en -kroon en een tang. Op een schaal of op een boek draagt ze haar beide afgesneden borsten. Omdat het verhaal van die borsten niet overal bekend was, zag men deze ook wel aan voor klokken (waardoor ze patrones van de klokkegieters werd) of voor ronde broden. Behalve van de klokkegieters is ze patrones van de voedsters (minnen) en ze wordt aangeropen bij aardbevingen, brandgevaar en onweer.